

Izhaja

vsak četrtek z datumom prihodnjega dneva.

Dopisi naj se frankirajo in pošiljajo uredništvu lista »Mir« v Celovec, Pavličeva ulica št. 7.

Osebni pogovor od 11. do 12. ure predpoldne in od 3. do 4. ure popoldne.

Rokopisi naj se samo po eni strani lista napišejo, druga stran naj bo prazna.

Rokopisi se ne vračajo.

Dopisom je treba za odgovor priložiti poštno znamko.

Nefrankovani dopisi se ne sprejmejo.

MIR

Glasilno koroških Slovencev

Velja

za Avstro-Ogrsko . . . K 6.—
» Nemčijo . . . » 7:50
» ostalo inozemstvo . . » 9.—
za celo leto.

Naročnina naj se plačuje vnaprej. Posamezna številka velja 16 h.

Za oglasila se plačuje po 10 h, med besedilom po 20 h za 1 cm² vsakokrat; minimum 24 cm². — Za poslano se plačuje po 15 h, za parte, zahvale in izjave ter za oglase med besedilom po 20 h za 1 cm². — Za male oglase se plačuje po 4 h, debelo tiskano 6 h za besedo vsakokrat; minimum 40 h. Za izvestilo pri upravništvu 40 h posebej. Vprašanjem je za odgovor priložiti znamko.

Denar naj se pošilja na naslov: Upravništvo lista »Mir« v Celovec, Vetrinjsko obmestje št. 26. Poštnohranični račun št. 96.232.

Leto XXXVII.

Celovec, 10. maja 1918.

Št. 19.

Vlada kapitulira pred puntarji.

Trdnjava kapitulira, ako se vojaki v trdnjavi udajo in položijo pred sovražnikom orožje. Hrabri vojaki pa ne kapitulirajo iz strahopetnosti, ampak le, če mu popolnoma zmanjka življenja ali pa streliva, če torej vidi, da bi bil vsak odpor nemogoč in da ni pričakovati kake pomoči. Tako je častno kapitulirala pred rusko premočjo naša posadka v Premyslu.

Tudi ministrski predsednik dr. pl. Seidler je kapituliral, pa ne tako častno kakor junaki v Premyslu, ampak strahopetno pred nemškimi puntarji. Se-li je ta državnik pri tem zavedal, kakšen nauk da je s svojo kapitulacijo pred nemškimi radikali dajal avstrijskim narodom? Nauk, da pri nas ničesar ne doseže tisti, ki prosi za pravico, ampak da doseže vse, tudi pravico, delati drugim krivico, tisti, ki se punta proti državi in cesarju! Kdo pač more še tajiti, da so se zadnje tedne nemški nacionalci in vsenemci naravnost puntali?

Graški Volkstag je 28. aprila zboroval v znamenju, da Nemcem ni za državo, ako se država ne pokori njihovim željam in zahtevam. Glavni govornik neki Kandl z Dunaja je razpravljal o cesarjevem mirovnem pismu in zaklical na gotovo adresu: „Gospoda naj bo hvaležna Jezusu Kristusu, da ima Avstrija Nemčijo kot zaveznika!“ Vsa dvorana je pri tem burno vzklikala „heil Hohenzollern!“ Velik del njegovega govora je pa graška cenzura zaplenila. Zborovalci so konečno prisegli, da jim je visoko in sveto nad vsemi drugimi dolžnostmi dolžnost zvestobe do lastnega rodu. (Ne vemo, če so bili navzoči sami Nemci ali je bilo med njimi tudi kaj nemškutarjev. Če so bili navzoči tudi taki nemčurji, potem je bila njihova prisega — kriva prisega!) Največ navdušenja je pa povzročil Gattermayer z Dunaja, ki govori tudi na Volkstagih koroških pangermanov in je dejal: „Hočemo nemško Avstrijo ali pa nobene!“

Ravnitako so se puntali na shodu v Ustih na Labi češki Nemci, ki so klicali na pomoč Nemčijo. Neki Krebs je izjavil: Ako država ne more skrbeti za nas, potem se bo našel kdo drugi. Ta bo že pokazal, kako se da napraviti red tudi v Avstriji. Ko je predsednik shoda grajal „nepatrijotične medklice“, je dejal posl. dr. Lodgeman: „Vladni zastopnik naj gori le pove, da se je vladi posrečilo vzbuditi med avstrijskimi Nemci irendistično (proč od Avstrije) gibanje.“ Posl. Knirsch je pa klical kar pruske uradnike.

Pred temi pangermanski puntarji je vitez pl. Seidler kapituliral; dne 5. t. m. je v seji načelnikov strank izjavil, da bo izpolnil nemške zahteve: Izšla bo naredba celokupnega ministrstva, ki bo — proti volji Čehov — imenovala okrožne glavarje na Češkem za narodna okrožja. Na jugu države pa vlada tega ne bo storila — ker tam imajo Nemci dobiček, ako ostanejo sami gospodarji. Seidler je priznal nujnost jugoslovanskega vprašanja; a če se reši, Jugoslavija ne sme obsegati tistih delov avstrijskega državnega ozemlja, ki leže na poti do Adrije in ki so v tesni zvezi z nemškim jezikovnim ozemljem. Za Hrvate in Srbe bi torej Seidler še bil, ker so od Nemcev malo oddaljeni, Slovencev je pa ponujal le to-le tolažbo: „Toda tudi v teh ozemljih žive narodne težnje in ob sebi je umevno, da se morejo te narodne želje Jugoslovancev z vsem upoštevanjem obravnavati.“ To se sliši ravnitako, kakor če naši Nemci, ki bi nam najraje zadržali vratove, trdijo, da hočejo z nami v miru živeti, da nam nočejo delati nobene krivice in da nam bodo dali vse, kar potrebujemo. Kdo bi se ne smejal, če sliši tako prazno govorenje, ko njihova dejanja kažejo ravno nasprotno!

Zastopniki Čehov in Jugoslovancev se seje načelnikov niso hoteli udeležiti, in dr. Korošec

je odpotoval z Dunaja. Toda ne bo morda več dolgo, ko ga bo vlada še iskala!

Seidler je dobro vedel, kakšen odziv bo doživel od strani Čehov in Jugoslovancev. Zato ga je strah odmeva v parlamentu in je parlament — odgodil; „Slovenec“ poroča z Dunaja, da bo parlament odgoden do 18. junija. Tedaj pa pride obračun, tudi če gre parlament narazen! Saj se mora človek končno vprašati: Kaj pa nam koristi sicer tako potrebni parlament, če je pa vlada gluha za vse pritožbe naših poslancev v parlamentu in če vlada rešuje tudi narodnostno vprašanje enostransko, preko parlamenta, ko je prej preko parlamenta reševala in popolnoma zavozila vprašanje glede prehrane? To je pravi pravcati absolutizem, ki ga vstrijski nemški narodi pod nobenim pogojem ne bodo trpeli in ga vrgli s sebe, ko se uresničuje njihove majniške deklaracije!

Jugoslavija.

(Dalje.)

Zakaj hočemo Jugoslavijo?

Ko je izbruhnila vojska, so nasprotniki kar planili po zavednih Slovenceh, da bi jih uničili in se tako iznebili tistih, ki branijo slovenski narod in njegove pravice. Proglasili so jih za veleizdajalce, v resnici so pa zadnje tedne le ti ljudje nganjali pravo pravcato veleizdajo; toda glejte! Kakšna razlika! Nedorodne Slovence so gonili kakor največje hudodelce po ječah, in ni je bilo oblasti v celi državi, ki bi se bila potegnila za nedolžne žrtve. Politična in vojaška oblast, obe ste pomagali nemškim strankam pri njihovem rabeljskem delu zoper Jugoslovane. Za fronto smo bili Slovenci izročeni na milost in nemilost najhujšim narodnim nasprotnikom, nedolžna kri je na jugu države tekla v potokih. Še le ko je bil odprt državni zbor in so naši poslanci posegli vmes z vso silo, se je na zunaj ustavilo preganjanje, četudi se je natihoma in na neviden način do danes nadaljevalo. Vlada še do danes niti enemu krivcu ni skrivila lasu, še dodanes ni popravila niti ene krivice, še do danes ni preganjevalcev kaznovala. Na fronti so naši fantje in možje strahovito trpeli in krvaveli, kakor razen Hrvatov in Srbov noben drug narod v celi monarhiji ne, v zahvalo za to pa je nesrečni zunanji minister povzdigoval samo Nemce in Madjare, kaj da so storili v tej vojski, druge narode je pa žalil.

Še v vojaški službi so bili naši ljudje povsod zapostavljeni in so mnogokrat trpeli strašne krivice. Le to pravico so imeli, da so smeli v prvih vrstah umirati. Še 22. jan. so vložili dr. Korošec in tovariši interpelacijo zavoljo zapostavljanja slovenskih oficirskih aspirantov, trdeči, da nemško-nacionalni oficirji iz ničevih razlogov narodnim prostovoljcem odrekajo pravico do častniške šarže. Navedel se je v interpelaciji slučaj prostovoljca V. Möderndorferja iz Koroškega.

Domobranski minister je sedaj odgovoril, da je odredil imenovanje V. M. z onim datumom, ki bi mu šel, če bi ne bil zapostavljen. Dotičnega oficirja pa, ki je toliko časa preprečeval imenovanje, češ da je V. M. — slovenski narodnjak in pripada jugoslovanski struji, minister — noče kaznovati, češ, da ni mislil s tem škodovati, da pa priznava, da je bilo njegovo poročilo sestavljeno „malo srečno“.

Strašno trpljenje in zapostavljanje je trpela med vojsko slovenska inteligenca, pa tudi slovenski prostak! Vlada pa je vse to prikrivala. Naši poslanci so spravili na dan reči, da so se človeku lasje ježili, toda vlada najhujših slučajev teh škandaloznih preganjanj ni pustila v časopisju natisniti.

Človek se je začudeno vprašal: Smo li Slovenci, Hrvatje in Srbi avstro-ogrski državljani ali nismo? Saj nobena država s svojimi lastnimi ljudmi ne postopa tako, ampak jih le brani!

Zato je jugoslovanskim poslancem v državnem zboru zavrela kri in so rekli: Nikdar več se ne smejo povrniti za Jugoslovane tako žalostni in krivični časi, kakor so bila prva tri leta vojske. Ti časi se pa lahko vsak dan povrnejo — saj je ravnokar zopet dr. Seidler po Czerninovem receptu grozil Slovanom — le tedaj se ne povrnejo nikdar več, ako postanemo avstro-ogrski Jugoslovani samostojni, ločeni od narodov, ki nas tlačijo kakor sužnje. In 30. majnika 1917 so podali v državni zbornici znamenito jugoslovansko deklaracijo, ki je Nemcem in vladi zmešala pamet.

njihovega shoda ni razgnala — dočim nam javne shode pod milim nebom prepoveduje — ampak zbala se jih je in ugodila njihovim zahtevam.

Kakšna pravica je to v državi? Ali naj to na vekomaj ostane? Ne! Vlada se je uklonila nemškim zahtevam in Seidler je obljubil, da bo nastopil proti agitacijski politiki Jugoslovancev za majniško deklaracijo. Toda ne bosta prešla niti dva meseca, ko bo Seidler zginil s političnega površja. Še iskal bo slovenske voditelje, toda zaman! Naj ga rešujejo potem le tisti, ki se jim je vrgel sedaj v naročje!

Mi pa smo vsak dan vedno bolj prepričani, da je za Jugoslovane Jugoslavija tako potrebna kakor ribi voda, če ne bodo ostali večni sužnji tujim narodom. Za naš narod velja le načelo: Ali Jugoslavija, ali smrt! Tretjega ni. Vsak dan pa smo bolj prepričani, da tudi pride, in čim večje ovire ji delajo, tem lepša in slavnejša bo vstala.

(Dalje prihodnjič.)

Uporna Ukrajina.

V Brestu Litovskem so centralne vlade z zastopniki Ukrajine sklenili mir; upali so, da tako dobé potrebnih živil iz Ukrajine. Že tedaj je „Arbeiterzeitung“ opozarjala, zakaj je ukrajinska Rada, ki je sklenila mir, zapustila Kijev in se preselila v Žitomir, češ da bo bližje naše meje; „Arbeiterztg.“ je trdila, da Rada ni imela za seboj ukrajinskega prebivalstva in je zavoljo tega zapustila Kijev ter poklicala na pomoč Nemčijo in Avstro-Ogrsko — proti boljševikom. Pa do danes so vladna poročila zamolčala, da je v Ukrajini boljševiškega mišljenja takorekoč vsa Ukrajina, mase prebivalstva. Nemška in naša armada sta torej vkorakale v Ukrajino za ukrajinsko vlado, ki ni imela zaslonbe v ljudstvu. Vojaštvo je takoj posegol vmes s „krepko roko“ in sedaj se oficijelno naznanja, da se je tudi Rada (ukrajinska vlada) spuntala. Nemška vlada sama priznava, da je nemško vojaštvo napravilo v Ukrajini napake. Res je tudi, da Ukrajinci delajo med nemškimi in našimi vojaki razliko, tem bolj, ker se z našimi, slovanskimi vojaki v Ukrajini morejo pogovarjati v svojem jeziku, z nemškimi pa ne.

V odseku nemškega državnega zbora za prehrano je podtajnik pl. Braun pojasnil razmere v Ukrajini. Polovico polja v Ukrajini ni obdelanega, vidi se pa tudi, da hoče Ukrajina dati žita raje Velikorusom kakor nam in Nemčiji. Dosedaj je prišlo čez mejo kakih 1000 vagonov žita, 800 ton pa je šlo preko Brajle v Ruginji.

Ukrajinci dadó žito le za poljedelska orodja, stroje, za sukneno in platneno blago, ki ga pa sami nimamo. Nekaj tisoč štajerskih kos bo dala Avstrija.

Rada zadnji čas ni kazala nobene dobre volje, da bi spravila skupaj po pogodbi obljubljeni žito. Nasprotno! Ukaz nemškega poveljnika v Ukrajini, gfm. pl. Eichhorna, za obdelovanje polja je Rada napačno prestavila in ukrajinske kmete s tem silno razburila. V noči od 24. na 25. aprila so Ukrajinci aretirali ukrajinskega bančnega ravnatelja Dobrija, ki je v imenu ukrajinske vlade (Rade) vodil z Nemci finančna pogajanja. Aretirali so ga trije možje v imenu „odbora za rešitev Ukrajine“. Nemci so aretirane Dobrija izsledili, ga oprostili in prišli na sled zaroti. Nekaj dni prej so se v hiši ukrajinskega vojnega ministra vršila posvetovanja, pri katerih se je sprožila misel, naj bi vse nemške oficirje umorili, z vojaki bi pa potem že kako opravili. Nekaj takega so naredili že v Nikolajevu.

Pl. Eichhorn je dal ukrajinskega vojnega ministra in več drugih oseb aretirati in je uvedel zoper nje kazensko postopanje po vojnem sodišču. Ukazal je, da mora prebivalstvo oddati vse orožje; vsak prestopok zoper javni mir se bo kaznoval po vojnem sodišču.

Način, kako so prizadete osebe aretirali, je bil pa napačen, kar je skušal armadni poveljnik potem popraviti. Soc. demokrati poslanci Scheide- mann je v glavnem odseku nemškega državnega zbora povedal, kako se je ta aretacija izvršila: Po došlih mi poročilih so nemški vojaki obkolili parlament (državni zbor) ter poslance in člane vlade prisilili, da so dvignili roke, na kar so jih aretirali. Za voditelja Ukrajincev je bil izvoljen hetman (t. j. kozaški poglavar) general Skoropadskij. Scheidemann trdi, da Skoropadskij nima za seboj naroda, marveč le pristaše stranke kadetov in federaliste (pristaše združene Rusije). Kongres (sestane) ukrajinskih kmetov, ki so ga izvolili za hetmana, da je bila gola komedija.

Kako je z žitom v Ukrajini? Nemško časopisje je v tem oziru objavljalo prave bajke! O velikih skladiščih, o katerih so poročali, ni ne duha ne sluha. Veliko skladišče žita v Odesi je že ruska armada porabila in je bilo tam le še nekaj ovsja. Pač pa imajo kmetje mnogo žita, ki ga prodajajo po visokih cenah; težava pa je, ker primanjkuje tam ruskega denarja; po pogodbi pa sme to žito čez mejo le za zamenjavo poljedel-skega orodja in drugega blaga, ki ga Ukrajinci potrebujejo.

Računati je treba še s hudim odporom. Nemško vojaštvo je zasedlo Sebastopol, opirališče ruskega črnomoškega brodovja. Za Jekaterinoslavom pa zbirata ruska generala Aleksejev in Kornilov čete. Ukrajinskega gibanja ne smemo podcenjevati, ker je razporeženo v Ukrajini proti nam ravnotako sovražno kakor v Velikorusiji. Ukrajinsko prebivalstvo išče z Velikorusijo stika in si želi Rusijo kot zvezo držav, ki bi ji pripadala tudi Ukrajina. Ukrajinci se čutijo Ruse.

Politični pregled.

Celovec, 7. maja 1918.

Dr. Žolger odstopi.

Nemški listi poročajo, da so ministri dr. vit. pl. Žolger, grof Silva-Tarouca in dr. Hrubaczewski vsled novega Seidlerjevega kurza podali cesarju svojo demisijo (odstop), da bo cesar odstop dr. Žolgerja sprejel, ostalih dveh pa ne. Oficialno se o tem ni še nič poročalo, toda čisto naravno je, da slovanski ministri pri taki vladi ne morejo iz lastne volje sodelovati. Zahteva Nemcev je bila tudi, da odstopi slovenski minister. Ako izgubi Seidlerjev kabinet tega svojega najzmožnejšega člana, bo razdor med vlado in Jugoslovani le še večji in postane naravnost nepremostljiv. Zdi se, da se tega ne zaveda ne pl. Seidler in ne tisti Nemci, ki bi bili za resna pogajanja z Jugoslovani.

Tabor v Postojni.

Dr. Korošec ni šel poslušati izjave dr. Seidlerja, marveč je šel namesto tega poročati narodu in ga vprašati, če je s Seidlerjevim absolutizmom zadovoljen. Narod je odgovoril krepko in jasno! Na taboru v Postojni je bilo do pet tisoč ljudi. Govorili so dr. Korošec, dr. Ravnihar, dr. Lovro Pogačnik in dr. Rybár. Dr. Korošec, ki ga je narod sijajno sprejel, je govoril izredno ostro in odločno. Odklonil je Seidlerjevo očetovstvo za Jugoslovane, češ da si je narod že sam izbral program, majniško deklaracijo, in da nam Seidler ne bo delal programov. Množica je govornikom prirejala prirsčne ovacije.

Jugoslovanski socialni demokrati za Jugoslavijo.

1. majnika je priredila slovenska socialna demokracija v Ljubljani v dvorani Mestnega doma

shod v proslavo 1. majnika. Glede narodnostnega vprašanja je govornik Kopač podal načelne izjave. Ostro je obsodil narodno prenapetost Nemcev. Izjavil je: „Za nas socialne demokrte je zahteva po združitvi Slovencev, Hrvatov in Srbov v skupno jugoslovansko državo nekaj docela po sebi umljivega in naravnega. V tem oziru se stremenje stranke krije z onim jugoslovanskimi meščanskimi strank.“ Nadalje: „Da se napravi enkrat za vselej v Avstriji konec tej gonji naroda proti narodu, je treba predvsem preosnovati državne temelje, je treba, da dobé narodnosti svojo svobodo in svojo enakopravnost. Jugoslovanski socialni demokrte nočejo biti izdajice svojega naroda. Če bo treba kdaj stopiti za jugoslovansko državo na cesto, bo jugoslovansko delavstvo prvo, ki bo to storilo. Zato zavrača vse očitke, češ da socialna demokratska stranka noče storiti ničesar za svoj narod.“

Tudi hrvatski socialni demokrte so povsod manifestirali 1. majnika za Jugoslavijo.

Zaupniki in zaupnice slovenskega katoliškega delavstva v Ljubljani se praznovanja 1. majnika niso udeležili, pač pa bo slov. kat. delavstvo manifestiralo za svoje pravice, za mir, svobodo naroda na delavskem zborovanju v Unionu v Ljubljani v nedeljo, 26. majnika, na katerem proslavi obletnico majniške deklaracije.

Za deklaracijo.

Podpisani Slovenci in Slovenke iz občine Tolstivrh in okolice izjavljamo, da soglašamo s slovenskimi poslanci, ki zahtevajo, da se takoj sklene mir. Obenem se pridružujemo Jugoslovanski deklaraciji (izjavi) Jugoslovanskega kluba z dne 30. maja 1917, da se združimo vsi Jugoslovani v Avstriji in Ogrskem, Slovenci, Hrvati in Srbi, pod žezlom našega presvitlega cesarja Karla I., pod habsburško dinastijo. Sledi 1100 podpisov, kateri so se po nabiralki oficijelno izročili dr. Korošcu na shodu v Št. Janžu.

Slovenci in Slovenke iz Kotelj (216 podpisov) se pridružujejo majniški deklaraciji: „Kot teptani slovenski narod na Koroškem dajemo duška visokemu namenu in cilju naših poslancev. K temu koraku nas v prvi vrsti veže dolžnost, silijo razmere, da ne bomo več hlapčevali na naši narodni zemlji. Zemlja, na kateri stojimo, je čisto slovenska že od ustoličenja koroških vojvod. In sedaj nam gospodari Nemec. Živela Jugoslavija!“ Župnija Brunca pri Beljaku (262 podpisov).

Dnevne vesti.

Osebna vest. Prevzv. g. knez in škof krški dr. Adam Heffer je obiskal svojega obolelega očeta v Rosenheimu, odkoder se je vrnil v ponedeljek, 6. t. m., nazaj. V petek, dne 10. t. m., bo sprejet v avdienci pri cesarju.

Cerkvene vesti. Za dekana dekanije Celovec-okolica je imenovan vlč. g. Jožef Peterman, župnik na Otoku. Nastavljeni so čč. gg.: Janez Grollegger za provizorja v Vajtchah, Peter Domberger za provizorja v Hohenpressen in soprovizorja v Šmartnu na Silberbergu; Telesfor Maier, mestni kaplan v Št. Vidu ob Glini, za kanonika v Straßburgu. — Prestavljeni so gg. kaplani: Franc Kovač iz Škocijana v Spodnji Dravograd, Alojz Palle iz Mostiča v Št. Vid ob Glini, Jožef Maršalek iz Motnice na Mostič. — V začasni pokoj je stopil g. Robert Krappinger, župnik Goričjivasi (Herzendorf). — Investirana sta bila na župnijo Lipa nad Sachsenbergom g. Jožef Ortner in na župnijo Grafenberg g. dr. Janez Dillinger. — Majniške pridige v stolnici sv. Petra in Pavla v Celovcu ima vsak dan ob 7. uri zvečer p. Norbert Gegerle z Dunaja iz reda oo. dominikancev, slovenske majniške pridige vsako nedeljo in praznik v cerkvi sv. Duha ob 5. uri popoldne pa gospod župnik Jožef Zemljak.

Vojnokreditni zavod za južno vojno okrožje poroča, da je kolegij cenzorjev za Koroško — brez Slovenca! — in za Goriško začel delovati. Posle tajništva koroškega kolegija opravlja začasno ravnateljstvo. Prošnje — ki se seve vlagajo lahko v slovenskem jeziku — naj se glede Koroške pošiljajo ravnateljstvu Vojnokreditnega zavoda za južno vojno ozemlje v Celovcu.

1. majnika so bili po vseh večjih krajih delavski shodi, ki so pa povsod mirno potekli. Dne 2. majnika je pa prišlo kakih 200 žensk iz Anabichla pred deželno vlado. Demonstracija je bila pa mirna, razen nekaj hudih besed. Ljudje so nezadostno preskrbljeni in se jim bere glad z obraza. G. nadržitelju, ki je oskrboval aproviza-

cijo v Anabichlu, so demonstrantke priredile malo hrupnejšo demonstracijo. Nekaj drevesc so mu polomile in ograjo poškodovale. V torek, 7. t. m., je pa pred deželno vlado ob pol 12. uri demonstriralo delavstvo iz Celovca, nekaj sto mož in žensk. Demonstrantje so prikorakali v rednih vrstah; pred deželno vlado je imel na zbrane nagovor Avgust Neutzler. Nato je šla deputacija s posl. Grögerjem na čelu k deželnemu predsedniku. Po dvanajsti uri se je pa zbrala velika množica, ki je čakala odgovora deželnega predsednika; ta je obljubil, da bo poročal zahteve delavcev osrednji vladi na Dunaju. Množica je burno zahtevala mirú in kruha.

Prehrana na Koroškem. Uradna „Klagenfurter Ztg.“ piše: „Sedaj smo tudi v naši tako hvalisani in pač tudi mnogo blagrovani Koroški prišli na mrtvo točko. K pomanjkanju moka je prišlo tudi pomanjkanje mesa, s katerim ravno na Koroškem vsled računov, ki jih je še pred malo meseci napravila vnovčevalnica za živino, nihče ni računat. Če se prav spominjamo, je v neki seji deželnega gospodarskega sveta ravno g. cesarski svetnik Schumy izrecno povdaril, da mora vnovčevalnica za živino gledati za tem, da bo mogla nadštevilo živino oddajati na Dunaj, da se iznebi nepotrebnih jedlačev. In že po tem kratkem času se je pokazalo, da nepotrebnih jedlačev (med živino) sploh nimamo več in je treba mesno porcijo znižati na polovico (osem dekagramov). Gospodinj gotovo ni prijetno presenetilo, ko so danes (1. majnika) dobile le še osem dekagramov mesa. Po drugi strani pa opazujemo, da se meso pošilja še ven iz dežele in da se v oficirski preskrbovalnici še vedno oddaja več mesa kakor civilnemu prebivalstvu. Odkar se je uvedla karta na meso, so tam redno oddajali 20 dekagramov mesa, kar pri velikem številu članov vojaške preskrbovalnice precej pomeni. Strogo pa bi se moralo paziti na odpošiljanje mesa na zunanaj, sedaj, ko stojimo pred dejstvom, da bomo imeli kmalu sedem brezmesnih dni v tednu. Tu se je vnovčevalnici za živino pripetila menda huda računska napaka. Šteli so pač samo glave, brez ozira na težo in torej tudi na to, da je manj mesa. Z vnovčevalnico za živino je torej ravnotako kakor z drugimi centralami. Nakaznica na meso je prišla prepozno, to se ne dá tajiti; sedaj ko je tudi vnovčevalnica za živino s svojo modrostjo pri koncu, ne koristi več.“

Požar. Na Vresju pri Celovcu je v soboto, 4. t. m., popoldne proti pol 1. uri začela goriti vojaška baraka in popolnoma pogorela. Škoda je velika. Tudi moštvo je zgorela imovina.

Od vlaka povožena. Od tovornega vlaka 451, ki vozi iz Maribora na Celovec, je bila dne 6. t. m. ob 5. uri popoldne močno poškodovana 24 let stara Ottilija Maher iz Sela pri Žrelcu. Konj se ji je splašil in povzročil nesrečo. Ranjeno so pripeljali v deželno bolnišnico.

50 letnico češkega narodnega gledališča v Pragi bodo Čehi najslavesneje obhajali. Vrhunec bo 16. maja na jubilejni dan. Sprejem slovenskih gostov bo 15. maja.

„**Freie Stimmen**“ se kar penijo jeze, ker je na ministrskega predsednika šla vloga zoper uradnike, ki so šli na pretep v Št. Janž pri Spodnjem Dravogradu. Čudne manire! Ta list menda meni, da bi smelo nemško uradništvo Slovence kar pobiti, zato pa naj bi menda dobilo še pohvalo, Slovenci pa naj bi ponižno molčali!

Kdo naj nas straži in varuje? V mirnem in varnem času smo imeli vedno dosti žandarjev. Povsod so stikali okoli. Zdaj je pa orožnik prav redka prikazen. Odposlali so jih na vse strani. Zadnji čas jih je moralo tudi več (s Koroškega menda 50) oditi v Ukrajino, rekvirirati žito, doma pa — tatovi kradejo. Ni žandarjev, ki bi jih preganjali in zasledovali; ne mož, ki bi svoj dom varovali. Ljudje se s strahom poprašujejo — kaj bo?

Radiše. Ker se jih je tudi pri nas nekaj podpisalo za našo lastno državo pod našim cesarjem Karlom, so nekateri nemškutarški možje čisto iz sebe. Župan je grozil vsakemu, ki je na dopustu, da bo moral nazaj k vojakom in da ne napravi več takšnemu nobene prošnje, nobene oprostitve in tako dalje. G. učitelj se je znosil nad marsikaterim, ki je prišel po karte za moko ali sladkor, rekoč: Idite po karte na — Srbsko; vi jih boste dobili, ako jih bo kaj ostalo; vi ste se za Srbijo podpisali itd. Resno svarimo gosp. učitelja, da se tako več ne izpozabi, ker on med nami živi. Strahovlade bo konec, če prej ne, v „Jugoslaviji“. Najbolj pa peče „Jugoslavija“ kmeta Potoka. On se ne postavlja več na noge, ampak takorekoč že na glavo. Naj bo le miren! „Jugoslavija“ bo prišla, ali bo to njemu po volji ali ne! Odločno pa tudi zavračamo vse napade in lažnjiva obrekovanja našega miroljubnega č. gospoda župnika. Saj jim še do danes nihče ne more očitati, da bi bili storili komu kako škodo ali najmanjšo krivico. Slovenski kmetje.

Izpod Sv. Uršule. (Vprašanje.) Prišel je ukaz, da morajo vsi kmetje za vsako osebo oddati 10 kil žita, ki jim je bilo prej odmerjeno za lastno potrebo. Koliko pa morajo oddati oni veliki posestniki, ki so pokupili najlepše kmetije, pa nimajo skoraj nič ljudi — kakor na pr. grof Thurn? Od kmeta se vse tirja. Oddati je moral za vojno svoje sinove, svoje hlapce, svojo živino, svoje žito in vse mogoče, nazadnje pa je moral mogoče še sam pustiti dom ter zamenjati oralo s puško, grofje in grajščaki pa so na varnem, delajo lep dobiček z lesom, dobivajo mogoče še moko od občin, imajo svoje logarje vojašine oproščene, da stražijo divjačino! Kdo je pač boljši patrijot — ali kmet — ali grajščak?

Kotlje. (Vlada brez glave.) Kakor znano, veljajo od 1. majnika za ruske ujetnike novi predpisi. Seveda je treba ljudi o tem poučiti, ker je vendar to važna zadeva ne samo za ujetnike ampak tudi za kmete, da ti vedó, kakšne pravice in dolžnosti imajo odslej od ruskih ujetnikov. Pa dobili smo samo en nemški plakat, katerega je kmalu veter raztrgal, in ki ga ne razumejo ne kmetje in ne ruski ujetniki; zato pa tudi niso na jasnem ne ti ne oni. Kdo naj raztolmači ruskim ujetnikom nove odredbe? Stražniki so Nemci, ki se z njimi razgovoriti ne morejo, in če bi tudi mogli, bi jim ujetniki ne verovali, ker imajo o svobodi pač svoje misli. Ali bi ne bilo zato pametno in potrebno, da bi Rusi dobili v roke nove predpise, ki so za nje precej ostri, v svojem jeziku? En ruski plakat za vsako občino bi zadostoval in bi ne prišel tako drag! Tako bi se lahko Rusom pokazalo, kaj smejo tiriti in kaj ne. Koliko manj težav bi potem imela ž njimi občina, kmetje, gostilničarji in stražniki, ker si ruski ujetniki domišljujejo, da so odslej popolnoma prosti in se tudi po tem obnašajo. In ali bi ne bilo dobro, ako bi kmetje dobili nove odredbe v roke v jeziku, ki ga razumejo? Vsak bi rad za to kaj plačal. Mala knjižica z novimi odredbami in pojasnili bi vendar ne stala več kot 10 do 20 vinarjev, in vsak posestnik bi si jo lahko omislil. Tako bi se ljudje lahko priučili, in koliko nespornost in težav bi izostalo. Pri nas se pač vlada — brez glave, zato pa so povsod sitnosti in težave!

O požaru v opekarni grofa Thurna se nam poročajo z druge strani: Strela je udarila dne 1. maja, ob 4. uri popoldne v grof Thurnovo tvornico opeke v Sorgendorfu pri Pliberku. Udarilo je v strelovod, ker je bila pa strelovodna napeljava pretrgana, je udarilo kar v poslopje. Nato so vse pregledali pa ni bilo videti nikjer kakšnega ognja. Zvečer ob 8. uri pa naenkrat začne goreti, tako da je bilo daleč okoli svetlo. Ker se je požar hitro razširil, ni bilo mogoče rešiti kaj, razen jermenov s strojev in nekaj modelov. Tvornica je prej pogorela dne 7. april 1916 na neznan način. Sedaj je bilo že zopet vse pripravljeno, da bi bili v kratkem začeli delati opeko.

Sv. Višarje. Za Sv. Višarje so izdali prevzvišeni gospod knezoškof lepo spomenico, ki se je prebrala zadnje nedeljo v vseh župnih cerkvah: „Na praznik Vnebohoda Gospodovega se je vsako leto otvorila božja pot. Na tisoče jih je priromalo gori ta dan. Zato sem določil, da se zbira prvokrat po cerkvah za Sv. Višarje prav na dan Vnebohoda Gospodovega.“

Pokrče. (Blagoslavljanje križa) v Dolini se je preteklo nedeljo v drugič izvršilo. Prvokrat je bil blagoslovljen pred enim letom, a bil ponoči od 11.—12. januarja brezbožno oskrunjen: roke in noge odlomljene in razmetane po snegu. Takoj prvo nedeljo meseca februarja se je po bratovščini presv. Srca vršila v cerkvi zadostilna pobožnost, ki je bila prav sijajna, v nedeljo pa smo z veliko udeležbo pokazali, kako nas boli, ako se skruni križ in žali križani. Na javnem cestnem križišču, pod milim nebom smo dali izraza svoji veri in se razšli s trdnim sklepom, da hočemo pomesti iz naših hiš z vsem, kar ni v skladu s križem, ki visi v družinski sobi, naj si je potem tiskan ali netiskan zapeljivec in da hočemo vero in čednost ravno tako javno braniti, kakor ju drugi javno napadajo.

Šmarjeta pri Telenbergu. (Sv. birma.) Zadnji četrtek je bil za našo župnijo slovesen dan. Milostljivi knezoškof so ta dan delili sv. birmo našim malčkom. Sprejem prejšnji popoldan nam je nekoliko pokvaril dež, na dan birme pa je bilo zelo lepo vreme. Zbralo se je obilo vernega ljudstva, kateremu je tinski kaplan o. Juvenal v lep pridigi pojasnjeval moč in delovanje sv. Duha. Šlo se je tudi lepo število sosednih duhovnikov, ki so asistirali škofu pri lepih obredih sv. birme. Birmanih je bilo 209 otrok. Birma je bila tudi v bližnjih Vovbrah. Dekleta so se nad vse potrudile, da so vzlic zgodnjemu času prav lepo okrasile cerkev in slavoloke. Hvala jim!

Dob pri Vrbi. Nemci vidijo povsod jugoslovanske strahove. „Fr. St.“ so poročale, da se

je v Št. Ilju vršil 28. aprila tabor. Tak strah imajo, da kar povsod vidijo tabore, tudi kjer jih ni. Pa v dotičnem dopisu so po svoji navadi tudi lagale, da je posestnik Jožef Straß iz Doba pri Konjcu zabavljajl čez nemške pevce, ki da bi ga bili nabili, če bi bili to slišali. Posestnika s tem imenom ni. Kje da je bil Jožef Straus, če morda tega mislijo, ki pa ni posestnik, ima pa ta dosti priči. Tudi o tem naj dopis ne govori, da je Vrba nemška! Ponemčurjena da, ali nemška ni! Kako da nas imajo Vrbljani radi in v kakem miru da hočejo z nami živeti, to dokazuje ravno dotični članek v „Fr. St.“ Na vse izbruhe sovraštva imamo samo odgovor: Živela Jugoslavija!

Pliberk. (Razno.) Dne 1. maja 1918 okoli devete ure zvečer je pogorela opekarna grofa Thurna v Zagorju (Sorgendorf); govori se, da jo je uždala gromska strela. Opekarna je pogorela že leta 1916 in še ni bila nova stavba popolnoma izgotovljena. Škoda je velika, posebno pa še ker se zavoljotega zopet za par let zakasni dobivanje opeke, na katero že marsikateri kmet komaj čaka, da bi z njo pokrill streho, raz katere je radi pomanjkanja krme slamo pobral in za revno živino porabil, katera stoji lačna pri praznem koritu. — Letos se kaže hroščjevo leto, kajti nahajajo in žuborijo te neprijetne živalice že na veliko krajih ter žugajo pokončati cvet na sadnem drevju, katero bi sicer obilen sad obetalo. — Sliši se od več strani vprašanje po kmetijah, katere bi se prodale; kdor je volje si kmetijo nakupiti, naj se obrne na c. kr. notarijat v Pliberku, od katerega bo izvedel, da je kmetija na prodaj, h kateri spadajo hišno (stanovanjsko) in gospodarsko poslopje, dobra novo popravljena žaga, katera gre noč in dan, in stalna obilna vodna sila, kjer voda po zimi ne zamrzne, ter zemljišča 8 ha 4 ar 65 m², oddaljeno pol ure od železniške postaje. — Dežja imamo obilo, kateri zadržuje kmete pri napravljanju stelje drvā; Bog daj, da bi ga nam pozneje ne manjkalo.

Brdo pri Šmohorju. Kakor poročajo „Slovenec“ od 20. aprila t. l., je kupila „Südmarka“ v naši občini 12 oralov (johov) zemlje, kjer bo zgradila vojaške domove za nemške vojake s Koroškega. Ni nam sicer znano, v koliko je ta vest resnična, vemo pa že dolgo, da se Nemcem po naših lepih obmejnih krajih sline cedijo in da je njihova vroča, že mnogoletna želja, našo občino prej ko mogoče „tajč pohrusten“, k čimur so jim egiptovski netipirji naše občine najboljši pripomoček. To so človeške stvari, ki z največjim veseljem sami sebe klofatajo. Da pa obrestne mlino samo nemčurji gonijo, to ve vsakdo, ki ne nosi možganov v nahrbtniku. Mihelj le zbudi naše zaspance! Olajšajš nam boj.

Podkraj pri Prevaljah. (Tatvina.) V našem kraju se že delj časa v leseh potikajo Lahi in Rusi. Po dnevu so v gozdu, po noči pa gredo na lov, tako da že nobena stvar ni varna pred njimi. Tudi neki 17—18letni fant in neki korporal v vojaški obleki, ki je najbrž ušel, hodita okrog po kmetih. Tako je tukaj oni vojak pri nekem posestvu nastopil celo s fotografičnim aparatom, češ, da bi se dali fotografirati, na tak način je hotel izpuliti kmetom denar. Tatovi so odnesli pred kratkim tukajšnji posestnici Katarini Lagaja pd. Podkovnik precej denarja in nekaj živil. To je hud udarec za današnje čase. Tata ne morejo zaslediti. Kmetje, torej pozor!

Naše žrtve.

Vogrče. Tudi naša majhna župnija zaznamuje nekaj junakov, ki so pustili za domovino na bojišču svoje mlado življenje, oziroma podlegli v bolnišnicah ranam ali boleznim, dobljenim v vojski. Padla sta: Jan. Grile pd. Gojer, v Galiciji dne 24. 11. 1914, in Muhlič Franc pd. Rogačev, dne 19. 3. 1915 v Karpatih. Težko ranjen je umrl v bolnišnici v Velikem Varaždinu na Ogrskem 30. 10. 1915 Žagarjev Jurij. Kučej Janez je utonil v Vipavi ob laški fronti dne 13. 11. 1917. Umrla sta vsled bolezni, dobljeni na bojišču, oziroma pri vojakih v zaledju, Lubasov Fr. dne 13. 11. 1917 in Čebelarjev Jožl 26. 12. 1917 v Mariboru. Oba počivata v domači zemlji. Do smrti se je ponesrečil v Celovcu dne 28. 11. 1916 Jurij Podojsteršek pd. Vižar v Dobravi. Pogreša se Valentin Kraševac pd. Škofov, ki se je bojeval na laški fronti, že od avgusta 1. 1915, ter Franc Vodivnik pd. Vakovnikov, o katerem se domneva, da je v vigradni ofenzivi leta 1915 utonil v Stripi v Galiciji. Junaki, žrtve zvestobe in ljubezni do domovine, počivajte mirno v tuji zemlji! Na svidenje nad zvezdami!

Naši vojaki.

Drobtinice iz vojaškega dnevnika.

Piše Anton Stražar.

Z Bogom, Galicija!

Ko sem se meseca avgusta 1917 četrtič vozil v Galicijo, se nisem nadejal, da jo bodem tako hitro zapustil — že po dobrih treh mesecih. Ravno na praznik Vseh svetnikov popoldne nas je bila večja skupina ranjenih in bolehnih vojakov zbranih za odhod pred barakami Rdečega križa v Krakovu. Vseh skupaj nas je bilo 65, seveda vseh avstrijskih narodnosti. Bili smo poleg tudi štirje Slovenci; izmed teh sva si bila najbolj prijatelj s poddesetnikom Fr. Črnikom, doma iz Razpotja pri Idriji. Odšli smo po raznih krakovskih ulicah v Fran Jožefovo vojašnico, kjer bodemo še nočevali, da nam spišejo „marš-rute“ (potovalne liste).

Med potjo smo srečevali ljudi v žalnih oblekah, noseč razne cvetlične šopke in vence, s katerimi so hiteli na grobe svojih dragih. Meni so se nehote zbudili stari spomini: tudi jaz sem na ta dan, ko sem bil še doma, krasil grobove svojih bratov in sester, ki počivajo poleg gradiške cerkvice; sedaj mi pa že trikrat ni bilo moč tega storiti.

Zadnja noč, ki mi je minula še v Galiciji, mi ostane v trajnem spominu. V tisti vojašnici so nas potaknili kar v skladišče; ležali smo brez odej v mrzlem, nezakurjenem prostoru. Vso noč nisem spal niti ene ure; saj me je zeblo, da sem se ves tresel ter se resno bal, da se mi polomijo še ostali zobje... Tako se godi našim ljudem tam, kjer so židje gospodarji.

Na Vernih duš dan zvečer ob 6. uri sem pa že sedel na vlak in se odpeljal proti Dunaju; od tam pa še dalje do Judenburga na Gornjem Štajerskem, kjer je naš junaški pp.

Še nikdar se nisem ob največjih postih tako postil, kakor sem se 3. nov. 1917 na Dunaju, kjer sem moral čakati ves dan in še pozno v noč — končno sem se pa še ob pol 12. uri odpeljal v živinskem vozu...

Drugo jutro sem pa iz tega „ekstra-kupeja“ ušel; izstopil sem v Dunajskem Novem mestu ter čakal na boljši vlak, ki vozi — ljudi. Pa tudi postrežen sem bil tam boljše, kakor na Dunaju. V vojaški kuhinji sem dobil kavo, kosec klobase in četrt kruha; nato pa še pri Rdečem križu kruha in kave.

Žal, da me moj tovariš France ni hotel ubogati ter se je revež gladen odpeljal naprej.

Tretji večer se je vendar končala moja vožnja; dospel sem v Judenburg. Tam se se ob 11. uri ponoči podal k počitku in se odel s tremi odejami.

Rad bi se bil že poprej kdaj seznanil s četovodjem Videtom Ambrožičem, ki zлага pesmi v „Domoljuba“ in druge liste. Tako sem se po naključju sešel ž njim, ker tam služi. Dosti sva se pomenila z nadarjenim četovodjem drugi dan, marsikaj bi se bila pa še, toda že isto popoldne so me iznova poslali na potovanje; hvala Bogu, da ne daleč, že za par ur sem dospel v oddelek rekonvalescentov v Kallwang, od tam pa 13. nov. na dopust.

Iz naše bolnišnice. — Na Male maše dan.

Vsled male nezgode sva s tovarišem Janezom Brincem popoldne dne 8. sept. skupno odšla v bližnjo vojno bolnišnico; sedaj sem prišel že v četrto bolnišnico. Razume se, da mi je ugajalo, ko sem se znebil v kopalnici tistih nadležnih živali, in že zvečer spal na snažni, mehki postelji. Ker te bolnišnice niso daleč od bojišča, se je topovsko streljanje dosti glasno slišalo. S tovarišem sva imela postelje skupaj; začela sva se meniti:

„Vidiš, Tone, ravno na Marijin praznik sva prišla tu semkaj. Koliko najinih tovarišev sedaj s svojim življenjem brani našo zemljo... Saj čuješ, kako grmi; Bog in Marija daj, da bi to gromenje že enkrat popolnoma utihnilo!“

„Le pogum, Brinc! Če je naju Marija dosedaj tako skrbno čuvala, upajva, da naju bode tudi nadalje, da se povrneva srečno domov, jaz do matere in očeta, ti pa do žene in dece.“

„Daj Bog in Marija!“ vzdihne moj tovariš.

Pisemce iz daljnje dežele.

29. 4. 1918.

je bilo kaj živahno na judenburškem kolodvoru na Gor. Štajerskem, ko smo se „Janezi“ „uvagonirali“, da se odpeljemo za svojimi tovariši na pomoč — za obrambo domovine. Dasi bode kmalu že poteklo četrto vojno leto, vendar ni mogel nihče reči, da bi mi Janezi od maršbataljona kaj zaostajali za svojimi tovariši bodisi v pogumu, postavnosti ali veselosti. V tem bataljonu smo bili izvečine

sami „urlavbarji“, večina izmed nas že po več let v vojaški službi in bili smo že po večkrat na bojišču.

Ko smo posedli po vozeh, smo krepko zapeli:

Pri fari zvonovi že milo pojo,
Od ljubih prijatlov jaz jemljam slovó,
Pa jemljam slovo — — — — —

Vozili smo se dva dni in tri noči. V jutranji zarji smo dokončali vožnjo in odšli v bližnje selo, kjer smo si poiskali bivališče za toliko časa, dokler nas ne pozovejo na bojno črto. Tako smo sedaj že v petič pripravljene za bojišče.

Med prvo pošto, ki sem jo prejel, je bil moj priljubljeni „Mir“; ko sem ga prečital, je šel iz rok v roke. Sedaj že komaj čakamo nove številke. Namenil sem se, podobna pisemca še nadalje pisati; zato zaključujem in se kmalu iznova oglašim. Poročal Vam bodem vedno dosti zanimivosti.

Mnogo iskrenih pozdravov vam pošiljam, vam vrlim koroškim zavednim Slovincem in Slovankam, vaš sosedni kranjski somišljenik onstran Karavank, kakor tudi moji ožji tovariši „sedemnajsti“: desetnik Dominik Sedlar, poddesetnik Alojzij Tekavčič, Janko Burger, Anton Jurjavec, Janko Debevc — sploh vsi skupaj, ter kličemo: Dal Bog, da nam letošnje leto donese toliko zaželjeni mir!

Slovensko ljudstvo!

„Enega si ne dam vzeti: prostosti, delati za svoj narod.“ Dr. J. E. Krek.

Dr. Janezu Evangelistu Kreku postavljamo spomenik: kamenit spomenik na grobu, spomenik iz marmorja v beli Ljubljani. Kako zelo se ves narod zaveda, da je veliki pokojnik to zaslužil, priča najbolj dejstvo, da se je v kratkih mesecih nabralo v ta namen nad 100.000 K.

Toda motili bi se, ako bi mislili, da bomo s tema spomenikoma zadostili dr. Krekovemu spominu. Niti od daleč. Ko gleda nezabni naš doktor iz večnosti naše početje, se nam pač poln ljubezni smehlja kakor oče otrokom pri igri, a z glavno nam odmahuje... Nekaj drugega hoče od nas.

Kdo je bil dr. Krek? On je bil naš prvi in največji demokrat. Dr. Krek je

1. osvobodil naš kmetijski stan iz duševnih in gospodarskih okovov, mu vrnil stanovsko samozavest in ponos, mu v političnem svetu priboril polno veljavo, mu dal v pravem pomenu besede novo življenje. Naša kmetijska gospodarska in izobraževalna organizacija pričata o njegovem delu za slovenskega kmeta.

2. Dr. Krek je bil oče krščansko-socialne misli na Slovenskem. Zbral je v krščanskem taboru slovensko delavstvo in pokazal, da se mora socialno delo zlasti tu doli pri nas razvijati v znamenju vse dele naroda obsegajoče ljubezni, ne pa v znamenju sovraštva sloja do sloja. V znamenju ljubezni, ki ne prezre tudi majhnega narodnega delca, ki ne pozabi nobenega izmed narodnih otrok in so ji tisti, katerim je usoda najmanj mila, najbolj pri srcu; v znamenju ljubezni, ki je ne ustavijo ne deželne ne državne meje in ne zadrži niti svetovno morje, ko hiti za ubeglih sinovi in hčera mi v tujino: za izseljenci. Tako vseobsegajočo ljubezen do naših delavcev in delavk, do naših izseljencev in v času vojne do naših beguncev je imel dr. Krek in le Bogu je znano, koliko je zanje mislil, delal in se trudil. Zapisniki državnega zbora glasno govore o njem.

3. Dr. Krek je z močjo svojega duha in svoje apostolske osebnosti pridobil našo mlado inteligenco za krščansko, narodno in demokratično misel ter jo vzgojil zanjo. S tem je omogočil in zagotovil naš zadnji veliki politični preporod in izšolal naslednike za svoje delo.

4. Čim je dr. Krek tako preoral in prekopal narodno njivo od enega konca do drugega in ni pustil nikjer ledine, tedaj ko se je jela majati stara Evropa v svojih temeljih, ko se je pripravljala silen preobrat v zgodovini človeštva, tedaj ko je kupa jugoslovanskega trpljenja prekipevala in klicala do neba, tedaj je vstal dr. Krek, dasi že ves utrujen. Preletel je za hip pripravljeno njivo, se pač za hip zatopil v globoko molitev, nato pa vzel sejavnico in šel sejati, sejati svojo zadnjo, največjo misel: o ustanovitvi svobodne jugoslovanske države pod habsburškim žezlom. In še enkrat, kakor že tolikokrat preje, je prehodil slovensko in srbsko-hrvatsko zemljo od enega konca do drugega in sejnal... In ko je dosejal, je prosil nebo za blaga vremena, legel utrujen, pa vesel — in umrl.

Sedaj mu stavimo spomenike. Slavnim možem se spodobi kamen in bron. Toda dr. Krek mora

dobiti med nami še poseben spomenik, ki bo po pokojnikovem duhu in srcu:

V Ljubljani zgradimo „Krekov dom“, pod čigar streho se bodo stekale vse niti socialnega dela na Slovenskem; v njem naj se snuje in kuje vsakoršna gmotna in moralna pomoč Slovincem in kolikor mogoče tudi Hrvatim in Srbom. Tu naj bi imeli svoje prostore: kmetijsko in delavsko tajništvo; dobrodelna pisarna in posvetovalnica za invalide, vdove in sirote ter vse mogoče druge pomoči potrebne; Rafaelova družba za izseljence; posredovalnica za delo in službe; prenočišča in kuhinja za potujoče; brezalkoholna obednica; ljudska knjižnica in čitalnica, narodna zborovalnica. Noč in dan naj v domu valovita življenje in delo, ki ju je pokojnik tako ljubil; kakor čebelnjak bodi Krekov dom, v katerega in iz katerega naj vro naši ljudje kakor pridne čebelice. Lep in prostran bodi ta dom, kakor je lepa in prostrana naša jugoslovanska domovina. Tu bodi vsak naš človek doma.

V težki uri je bil nekoč rekel dr. Krek svojemu prijatelju: „Enega si ne dam vzeti: prostosti, delati za svoj narod. Vse drugo naj imajo, meni naj pusté delo. Dokler bom mogel in bo še dih v mojih prsah in glas na mojem jeziku, ne bom miroval.“ Krekov dom naj priča: Dr. Krek ne miruje niti po smrti, njegovo delo se nadaljuje. Brata in tujca naj ob pogledu na ta dom prevzame spoznanje: Dr. Krekov duh živi!

Obračamo se na celokupno slovensko, pa tudi srbsko-hrvatsko ljudstvo, da nam pomaga zgraditi dr. Kreku ta živi spomenik. Prepričani smo, da bo naše ljudstvo umelo našo zamisel, naš namen ter bo velikodušno, s periščem prispevalo za ureditev tega načrta. Krekov dom mora biti častna zadeva našega ljudstva, da z njim celemu svetu dokaže, da vé dostojno častiti spomin svojega največjega sina in najboljšega prijatelja.

Darove sprejema „Dobrodelna pisarna“, Ljubljana, Alojzšiče.

Odbor za „Krekov dom“.

Koroški gospodar.

Izšla je naredba ministrstva za ljudsko prehrano, ki določa, da dobi kmet, kateri odda žito, določeno za lastno rabo, 2 kilograma sladkorja za vsakih 100 kilogramov oddanega žita, ne da bi mu bilo treba oddati sladkornih kart. Ta naredba je sicer prav vabljiva; zdi se nam pa, da je po še obstoječi naredbi vsaka podaritev ali nagrada zaseženega blaga prepovedana. In ker je odškodnina za itak le izposojeno žito naredbenim potom določena, smatramo ta dva kilograma sladkorja kot nagrado. Kar pa se tiče sladkornih — in tudi kavinih — kart, dobimo na nje itak navadno samo: Nimam. Sladkor nam bo kmalu samo po imenu znan in za 3/4 osebe dobimo 1/4 kile kave za nedoločen čas. Kričači, hujskači, sanjači, sofisti tolažijo nas še vedno s „Siegfriede“, od katerega opravka oni živijo; dejstva pa kažejo, da postaja „Hunger-Demonstrationsammelplatz“ vedno obsežnejši. In letos je vrh tega še v mnogih krajih hroščevo leto. Kar pa zažene preskrbo prebivalstva na Koroškem, dovoljujem si ta-le nasvet: Mi manjvredni Slovenci prevzemimo slovenski del dežele v preskrbovanje; „državovzdržujoči“ element naj pa za nemški del dežele skrbi. Za naš del izvršimo to dolžnost brez uradnih komisij, komisionarjev in zaupnikov, ki so pri pametni uredbi aprovizacije čisto nepotrebni.

Draginja na Češkem. Prijatelj nam poroča s Češkega: Tu je grozna draginja. Surovo maslo (puter) 1 kg 36 do 40 K, sveže svinjsko meso 32 K, prasci, 3 ali 4 tedne stari, od 1200 do 1400 K, goske, ki so se komaj izlegle, torej 1 ali dva dni stare, do 40 K, dočim je prej pitana gos, 6 do 9 kg težka, stala 6 K. Hlevi se kmetom praznijo. Setev na polju dobro kaže, spomladna je zaradi suše sicer redka. Ljudje želijo mir. — Pa še nekateri nemški listi pišejo, kakor bi na Češkem živeli v samem izobilju!

Za dekleta in žene.

Vrnili spet si se nazaj
V spremstvu rož in ptičjih glasov,
Vrnili se prelepi maj,
Spomin nam boš srenejših časov.

Da, vrnili se nam je prekrasni mesec maj. Pozdravljen iz dna naših src! Pozdravlja te log in gaj; vsak ptič oznanja tvoj prihod, vsa narava se je odela praznično. Prišel si v spremstvu naravne krasote, a prišel si tudi v spremstvu Kraljice maja, v spremstvu Marije Device. Zato te

tem srčneje pozdravljamo, pozdravljamo me krščansko ženstvo, ker si nam prinesel, ti prekrasni, toli zaželjeni maj, premilo lepe šmarnice. Saj nam vsem je tako draga ta pobožnost in sploh slovenskemu ljudstvu priljubljena. Četrtrič že v vojnem času se bomo letos zbirali okrog šmarničnega oltarčka, zbirali pred nogami Marije. — O, zatekajte se, krščanske žene, ki vas tarejo vojne težave, zatekajte se ve, katerim je vojska ugrabila može in jim je vsa skrb za dom in deco izročena, zatekajte se k Mariji, tam boste našle poguma in moči, ohraniti si dom in vzgojiti svoje otroke v pravem krščanskem duhu. — Ona vas bo navdala s pogumom, da boste vztrajale v tem velevažnem poklicu. — Zatekajte se k Njej, ve žene vdove, katerim je sovražna krogla umorila najdražje — svojega druga, svojega moža! Tam boste našle pri tolažnici žalostnih tolažbe in utehe. Zatekajte se k njej, ve matere, katerih sinovi stoje v bojnih vrstah; priporočajte jih varstvu predste Device, da bi jih ona varovala ter branila pred dušno in telesno pogubo. — Zatekajte se k njej posebno ve dekleta, da si tam dobite moči za bodoči poklic; da se navzamete od nje onih čednosti, onih vrlin, katere naj dičijo vas, slovenska dekleta. Tudi vam je treba poguma; tudi vam se odpira novo, veliko torišče velevažnega dela. Širite našo misel. Ta misel je ideja jugoslovanska, misel slovenska. Bodite apostolke te misli! Pojdite v teh resnih časih ven med svoje tovaršice ter širite naše ideje v vsako slovensko hišico. Dandanes pač niso več časi, da bi se morala žena ali dekle pokazati samo doma ali v cerkvi, ampak resnost časa zahteva, da nastopa slovensko ženstvo tako kot nastopajo naše tovaršice po drugih deželah. Kličem Vam: Sodelujte, drage Slovenke, pri velevažnem našem krščansko socialnem delu, sodelujte pri probuji ljudstva, pri rešitvi slovenskega naroda iz tujih okov. Proč s starokopitnimi izgovori, da to ni za ženske, ampak pomislimo, da takorekoč na slovenskih ženah in dekletih sloni bodoča sreča ali nesreča naroda slovenskega. — Pa ne le širiti dobre ideje, ampak trebiti je treba vse razvade, ki delajo nečast slovenskemu narodu, slovenskemu ženstvu. Koliko bi lahko naštelih teh rakran na telesu naroda! Pijančevanje, ples, gizdavost, potratnost, nečistost, zahrbtnost, škodoželjnost, zavist itd. Da, to je kuga, ki preti ugonobiti naš narod. Vzemimo ples! — Nikdo bi v začetku vojske ne hotel tega verjeti, da se bo v tem žalostnoresnem času toliko plesalo. A koliko se pleše dan za dnevom, praznik za praznikom, nedelja za nedeljo; po zakotnih in boljših gostilnah po deželi in v mestih — in to v postnem času, celo v velikem tednu. Pleše se na božjih potih — ob cerkvenih shodih, pleše se po cele noči. Naj se svet zagovarja, da je to nedolžno razvedrilo in zabava — naj bo! A zabava v vojnem času? Zabavati se med tem, ko naši sozemljani trpijo grozne muke po bojiščih, po bolnišnicah, ko se jih dan na dan stotine in stotine bori s smrtjo? — Žene, dekleta! Ali bi ne mogle to onemogočiti? Koliko nezrele mladine se pokvari na ta način. Žene, matere! Držite svoje otroke doma, ne puščajte jih v gostilne. Vplivajte na nje z materinsko ljubeznijo! Zraven pa se zatekajte k Mariji majnikovi kraljici, da vam ona da moči, da boste mogle nadomestovati pri vzgoji očetovo strogost. Ne bodite v svoji ljubezni slepe — ne premehke. Pomislite, da s tem škodujete le svojim otrokom. Bodite pametne, močne žene, držite se trdno, ne bodite samoljubne ne sebične, ampak velikodušne, požrtvovalne! Le tako vas bodo veseli vaši možje, ko se bodo vrnili po končani vojski v svoje domove. Ti pa, kraljica maja, izprosi nam toliko zaželjeni mir! Da bo tekoči maj zadnji v vojnem času!

Pozdrave z gorskih visočin
pošilja vam dekle planin.

Svetinjska.

Birmska botra je podarila deklici srebrno svetinjo Matere božje na srebrni verižici. V resnici ljub spomin! Ko pridejo preč gosp. župnik obiskat stariše, jim deklica pokaže, kaj je dobila od birmske botre. Gospod pravijo v šali: „To je samo za ošabnost.“ Ne, ne, to je le spomin, odgovori Zalika vsa vesela. V naši župniji so ustanovili preč. gospod župnik Marijin vrtec in Zalika je ena najlepših rož v Marijinem vrtcu.

Sklenile sva z gospo Moniko prijateljstvo. Velikokrat sva klečale dan na dan pri obhajilni mizi, ter skupno prejele angelski kruh. — Ob slovesu sem ji podarila Marijino svetinjo. Na svetinjo sem pustila napisati: „Marija, pomagaj mi!“ Če pridem k prijateljici, se mi srce vedno razveseli, ker vidim, da nosi moj spomin okrog vratu. Zvečer in zjutraj pa poljubiva vsaka svojo svetinjo. Ločene sva, vsaka je v drugem kraju, a najina srca se najdejo pri Mariji. — Moje največje veselje je, da nosim na srebrni verižici

srebrno Marijino svetinjico Marijine družbe. Otrok Marijin sem, rada bi izročila še druge v Marijino varstvo.

Izročila mi je kmetica tri srebrne svetinje na srebrnih verižicah s prošnjo, da prosim preč. gosp. župnika, da jih blagoslovijo. Blagoslovljene svetinje bodo dejali okrog vratu ona, sin in oče.

Več pridnih deklet je že sprejelo od mene srebrno Marijino svetinjo na srebrni verižici v spomin.

Dajmo namesto svoje slike svojim dragim rajši sliko Marijino, srebrno svetinjo na srebrni verižici. Dobro delo storimo s tem. Našo sliko čas kmalu uniči. Kolikokrat najde v poljubu Marijine podobe trpeča duša zopet novo moč. Celiti rane trpeči duši, bodi naloga ženske.

Slovenske matere in gospodinjenje ne branite svojim hčerkam in deklam stopiti v Marijino družbo. Če hočete videti svoje hčere v resnici srečne, dajte jih v šolo Marijine družbe. V tej šoli najdejo kristalno čisto veselje, po katerem mladina z vso silo hrepeni.

V boj!

V naši vasi se je napovedala zadnje dni meseca aprila kruta vojska. — Tako? — Ali ni še dosti gorja na svetu? — Naš sovražnik je majnikov hrošč. Ko pasejo otroci živino, jih mali junaki in marljive junakinje prav mnogo uničijo. Mi hočemo imeti od sadnih dreves sadja in ne pustimo, da bi nam uničil hrošč veselo upanje. Moji mali silno pridno uničujejo te živalice.

Opazovala sem kmetico, ki je poklicala svojih 20 kur, ter šla z njimi k mlademu sadnemu drevesu. Močno ga je stresla, da so se zvalili hrošči v travo in so služili kuram v hrano. Tudi hroščev gnoj je imeniten.

Domači zdravnik.

Kako si varujemo oči?

1. Ne piši in ne čitaj nikdar v mraku! Ne opravljaj tudi drobnih ročnih del na večer ob dvojni luči, umetni in navadni. To utruja oči in škoduje vidu.

2. Če pišeš, naj ti prihaja luč od leve strani. Solčni žarki pa nikdar ne smejo padati na pisalno mizo in tvoje delo.

3. Ne zagrinjaj svetilke s temnim senčnikom. Postavi raje luč pol metra pred sebe na levo stran. Škodljivo za oči je brati, če luč trepeče, ali med vožnjo in pri ležanju.

4. Pri branju nasloni hrbet in drži knjigo na mizi, da znaša razdalja med teboj in pisavo najmanj 35 cm. Če držiš knjigo preblizu, škoduje očem ravnato, kakor če je predaleč.

5. Pri pisanju ne naslanjaj prsi ob mizo in nagni glavo le malo naprej.

6. Če čutiš, da so oči utrujene, prekini nekoliko in glej medtem v daljavo, najbolje v modro nebo ali na zeleno trato, gozd ali zeleno polje. Čutil boš, da to očem dobro dene.

7. Po hudi bolezni prizanašaj očem vsaj več tednov. Premnogi, ki si hočejo po hudi bolezni preganjati dolgi čas, si pokvarijo oči.

8. Če ti pride prah ali kaj drugega v oko, ne drgaj si oči, k večjemu potegni s prstom rahlo preko očesa od senc proti nosu.

9. Če te vid zapušča ali očesa obolé, pojdi k zdravniku za očesne bolezni. Samo zdravnik naj odloči, ali potrebuješ naočnike in ali trajno, ali pa samo pri branju in pisanju in kako številko da naj imajo.

10. Kdor veliko piše, naj piše s črnilom, kolikor mogoče.

Za kratek čas.

Pravi vzrok. Mojster: „Naznanim vam, da vas s prvim odslovim.“ — Pomočnik: „Kaj sem pa storil?“ — Mojster: „Prav ničesar niste storili, in to ravno ne gre!“

Predrzen. Čevljarji vajenec gospodinji: „Vaša usta se mi zdijo kakor dunajske kavarne.“ — Gospodinja: „Kako to?“ — Vajenec: „Ker so noč in dan odprta.“

V gorečnosti. Babica vnuku: „Jurče, pusti vendar kajenje. Kadilci ne doživijo starosti.“ — „Toda dedek je že vendar sedemdeset let star in še kadi.“ — „Res, — pa če bi nikdar ne bil kadil, bi bil že davno dosegel osemdeseto leto.“

Vojaška. Poročnik: „Mi moreš povedati primero, kaj da je disciplina?“ — Rekrut: „Če bi mi gospod poročnik rekli, da sem osel in bi jaz odgovoril: Da, gospod poročnik!“

Srečen zakon. Žena: „Tako me jeziš, da sem že na pol mrtva!“ — Mož: „To je ravno moja nesreča, da ti vse samo na pol storiš!“

Dober odgovor. Učen profesor je imel velika ušesa. Neki znanec ga je podražil: „Gospod profesor, kako dolga ušesa imate!“ — Profesor: „Res, moja ušesa in vaša pamet skupaj, pa bi imeli pravega osla!“

Prehlajen vrat je za nalezljive bolezni posebno občutljiv. Bolezenske kali se morejo razvijati le na mrzlih sluznicah v vratu in grlu. Ako imata vrat in grlo normalno toploto, tedaj zatro bolezenske kali varnostne snovi tople krvi. Z izpiranjem vratu in grla s Fellerjevim bol lajšajočim antiseptičnim rastlinskim esenčnim fluidom z znamko „Elsa-fluid“ se ohrani sluznicam grla in vratu zdrava toplota in vse bolezenske kali postanejo vsled tega neškodljive. Dober vpliv „Elsa-fluida“ se naslanja na svoj antiseptični, kri čisteči in tvoreči učinek. Tudi pri vtiranju vratu učinkuje dobro in bolečine olajšajoče. 12 steklenic tega dobrega domačega zdravila pošlje na vse strani franco za samo 14 K 32 h lekarnar E. V. Feller, Stubica, Elsatrg 67 (Hrvatska). Pri želodčnih bolečinah naj se vzame Fellerjeve želodec krepujoče, lagodno odvajajoče rabarbarske kroglice z zn. „Elsa-kroglice“, ki se lahko obenem naroče. 6 škatljico franco 7 K 37 h. Veliko stalnih prijateljev si je pridobila Fellerjeva pomada za negovanje kože z znamko „Elsa“ v lončkih po 4 K 50 h. Najboljša bramba proti vremenskim nepravilnostim na roke in obraz, napravi kožo čisto vsakršnih madežev. (Sa)

Raznoterosti.

Proslava stoletnice Preradovića. Na Dunaju se bo 13. maja vršila „svečana proslava“ stoletnice rojstva velikega hrvatskega pesnika Petra Preradovića. V ta namen se je sestavil poseben odbor, katerega začasni predsednik je vseučiliški profesor dr. Vatroslav vitez Jagić, predsednik Fr. Korošec in 18 odbornikov, samih odličnih gospodov in dam. Spored je izboren. Sodelujeta tudi člana dvorne opere Julij Betetto in Marko Vušković. Proslava se vrši v srednji dvorani dunajskega „Konzertthausa“ III., Lothringerstraße 20. Čisti dobiček je namenjen za Krekov spomenik in sirote.

Dolgi lasje, kratka pamet, ta rek naj bi pomenil, da imajo ženske dolge lase in kratko pamet. K temu je najprej treba pripomniti, da dolgost las ni v nobeni zvezi s kratkostjo pameti. Kajti moški imajo kratke lase, ne ker imajo več pameti kot ženske, ampak zato, ker si lase strižejo. In če bi jih pustili rasti kakor n. pr. Kitajci — tudi med pesniki se nekateri ponašajo z dolgimi lasmi in nekaj se je še cesarjem ime nitno zdelo nositi dolge lase — potem bi tudi moški imeli dolge lase. Torej zgornjega izreka ni tako razumeti, kakor da bi komu pamet uhajala v dolge lase, ampak so s tem rekom hoteli samo označiti, da imajo ženske sploh kratko pamet, ne ravno zato, ker imajo dolge lase. Tako so do sedaj sodili o ženski pameti. Ta vojska pa je pokazala, da ženska pamet v kljub dolгим lasem ni tako kratka. Ženske so prevzele opravilo moških tako na polju kakor v tovarni in v pisarni so se dobro izkazale. Ni čuda, da zdaj zahtevajo vedno bolj tudi politično enakopravnost z moškimi in hočejo tudi zase volilno pravico. Še predno jim je država to pravico priznala, so naše ženske že glasovale in še glasujejo s podpisami za našo novo domovino Jugoslavijo, ki naj bo kot svobodna država del prenovljene Avstrije. Ženske so pri tem pokazale mnogo razuma. Brž so uvidele, za

kaj gre, in takoj so spoznale, da je njihova narodna dolžnost, da se kot zavedne in razumne Slovenke podpišejo za našo svobodno jugoslovansko domovino pod habsburško dinastijo. Ni jih sram priznati, da so Slovenke; kar so, to tudi priznajo brez strahu. Da, brez strahu! Celo ponosne so na to, da pripadajo nadarjenemu in neustrašenemu slovenskemu in jugoslovanskemu narodu! Pokazale so, da imajo ne le razum, ampak tudi pogum! Vredne tovarišice so naših vojakov, ki so se izkazali za nevstrašene junake v krvavem boju. Naše žene in dekleta se niso vstrašile niti nasprotovanja, niti laži in obrekovanja. Junaka v boju čaka odlikovanje in pohvala; naše Slovenke so vedele, da jih ne čaka nobeno odlikovanje in pohvala, da jih morebiti čaka nasprotovanje in zasramovanje, a niso se vstrašile nobenih groženj, laži in obrekovanja in so pogumno podpisale deklaracijo. Vsa čast jim, prave junakinje so! Pri taki zavednosti in junaštvu naših žen in deklet ni mogoče, da se nam ne bi izpolnila naša vroča pravična želja po svobodni Jugoslaviji!

Književnost in umetnost.

Poverjenikom in članom Slovenske Matice. Tajništvo prosi vse gospode poverjenike, da bi čimprej pobrali za tekoče leto članarino, ki mora biti po pravilih plačana v prvi polovici vsakega leta. Po sklepu izrednega občnega zbora, ki se je vršil zadnjega februarja t. l., znaša vsled splošne draginje zvišana letnina 8 K, ustanovna za posameznika 200 K, za društva, obitelji, knjižnice itd. 400 K. — Knjižni dar Slovenske Matice bo obsegal letos največ dve knjigi. Gotovo izide XXVII. zvezek Zabavne knjižnice z zbirko novel priznanega pisatelja Ksaverja Meška, in skoro gotovo tudi XXII. zvezek Knezove knjižnice z znanstvenim in leposlovnim gradivom. Posebne težave so z nabavo papirja, prekomerno pa so narasli tudi drugi stroški. Matica za čas vojske ne more na dan s tako številnimi izdaji kakor pred vojsko, zato pa je odbor mislil naprej in že potrebno ukrenil, da se Matično delovanje pospeši in poglobi in da bo mogoče po vojski čim živahnije in obširnejše izdajanje dobrih in pravih, narodu in njegovi kulturi res koristnih knjig. V ta namen je povišal književnikom znatno ho-

V zalogi Družbe sv. Mohorja v Celovcu

je nanovo izšla knjiga:

Izbrani spisi dr. Jožefa Vošnjaka

I. zvezek:

Troje angelskih češčenj.

Povest.

Cena: Mehko vez. 88 h, za družnike 66 h, po pošti franco 14 h več.

Edino slovensko narodno trgovsko-obrtno podjetje

Hotel TRABESINGER

v Celovcu, velikovška cesta št. 5.

Podpisano vodstvo hotela Trabesinger se v ljudo priporoča vsem velenjenim slovenskim in slovanskim gostom-potnikom, ki prenočujejo ali za več časa ostanejo v Celovcu. V hotelu se dobe lepe, snažne sobe po primerni ceni; nudi se izborna kuhinja in zajamčeno pristna in dobra vina iz Slovenskih goric. Na razpolago je tudi kegljišče poleg senčnatoga vrta, po zimi toplo zakurjeno. V hotelu Trabesinger dobite vsak dan, posebno pa ob sredah zvečer, prijetno slovensko družbo. Slovenski potniki in rodoljubi, ustavljajte se samo v edini slovenski gostilni „Hotel Trabesinger“ v Celovcu, kjer boste vedno dobro postreženi.

Za mnogobrojni obisk se priporoča

vodstvo hotela Trabesinger.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Celovcu.

Delniška glavica: K 10.000.000.

Rezervni zaklad: K 1.500.000.

Prodaja srečke razredne loterije.

Kolodvorska ulica št. 27.

Centrala v Ljubljani.

Podružnice: Celje, Gorica, Sarajevo, Split, Trst.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun. Nakup in prodaja vrednostnih papirjev vseh vrst.

Srečke na obroke, promese k vsem žrebanjem.

norarje in razpiše v kratkem več izdanih nagrad za prvovrstna znanstvena in leposlovna dela. — Prosimo vse gospode poverjenike, naj nabere Matici čim več članov — letnikov in ustanovnikov in naj sprejemajo tudi rodoljubna preplačila enako hvaležno, kakor so jih sprejemali l. 1917. V pretečenem letu je imela Matica dobrih 4000 članov. Dvignimo njihovo število v tekočem letu za še enkrat toliko!

Darovi.

V poročilu o darovih iz Šmarjete v Rožu se je vrnila pomota. Znesek darov 289 K se razdeli namreč tako-le: 176 K za zgradbo višarske cerkve, 53 K za spominsko cerkev in 60 K za višarsko mašno zvezo.

Listnica uredništva.

G. Martin **Vastl**: Radi Vam potrjujemo, da z zadnjim dopisom iz Lovank niste v **noheni** zvezi. Dopis smo prejeli od druge strani. Sicer pa v njem nismo našli **ničesar**, kar bi moglo kogarkoli žaliti, kar tudi ni bil namen pravega dopisnika, marveč edino, pohvaliti vrle narodne lovske žene in dekleta, ki tudi vso pohvalo zaslužijo!

Listnica upravnštva.

Vse cenjene naročnike prosimo, naj nam pri preselitvah ali premestitvah naznanijo poleg novega naslova tudi stari naslov ter številko, ki je tiskana v zgornjem kotu naslovne pasice (nad imenom). To je zaradi tega važno, da ne bi pošiljali lista pomotoma na dva kraja, na nov in na star naslov.

Lastnik in izdajatelj: **Gregor Einspieler**, prošt v Tinjah.

Odgovorni urednik: **Otmár Mihálek**.

Tiskarna Družbe sv. Mohorja v Celovcu. Telefon 179.

Hranilnica in posojilnica v Možici

ima svoj

letni občni zbor

na binkoštni ponedeljek, dne 20. majnika 1918, ob 1/2 12. uri dopoldne, v svojih uradnih prostorih pri Žagmojstru po običajnem sporedu.

K obilni udeležbi vabi

odbor.

Kupim dobro harmonij. Naznanilo ohranjen tvrdke želim. Fr. Grafenauer, p. Brdo pri Šmohorju, Koroško.

V zalogi Družbe sv. Mohorja v Celovcu

je nanovo izšla knjiga:

Življenje svetnikov in svetnic božjih.

Spisala dr. J. Rogač in M. Torkar.

Cena: Mehko vezana K 8'80, za družnike K 6'60, po pošti franko K 1'20 več. — V dva dela trdo vezana z usnjatim hrbtom K 15'—, za družnike K 11'30, po pošti franko K 1'20 več.

Vabilo

na

XVI. letni občni zbor

Posojilnice v Hodišah

registrirane zadrage z neomejeno zavezo

ki se vrši

na binkoštni ponedeljek, t. j. dne

20. maja 1918, v posojilničnih

prostorih, ob 4. uri popoldne.

Spored:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Potrjenje računskega zaključka.
3. Volitev načelstva in nadzorstva.
4. Slučajnosti.

K obilni udeležbi vabi

načelstvo.

Daj nam mir, Gospod!

Enoglasna pesem s harmonijem ali orglami. Partitura 35 h pri skladatelju A. Kosi, šolski ravnatelj, Središče, Štaj. (V znamkah!) Istotako se dobi pri njem „Nab. ljudske pesmi“ I. in II., znižana cena à 80 h.

Kupujte le domač izdelek, to je:

Emona

pralni prašek

Dobiva se v vseh prodajalnicah!

V zalogi Družbe sv. Mohorja

v Celovcu

je nanovo izšla knjiga:

Razlaganje cerkvenega leta (Slovenski Goffine).

Priredil msgr. Valentin Podgorc.

Mehko vezana K 4'40, za družnike K 3'30, po pošti K 1'— več. — Trdo vezana K 7'50, za družnike K 5'70, po pošti K 1'— več.

Paramente

kakor mašna oblačila, pluviala, vela, plaščke za ministrante, cerkveno perilo, birete, kolarje, šmizete, kelihe, ciborije, monštrance, zvončke itd., križe, sohe v bogati izbiri po nizkih cenah ima v zalogi oddelek za paramente Jožefovega društva v Celovcu.

Deklo

Slovenko, za delo v hlevu in na polju, se takoj sprejme v službo na malo kmetijo blizu Vrbe ob jezeru. Hrana dobra in dovolj. Plača po dogovoru. Naslov pove upravništvo lista „Mir“ v Celovcu, Vetrinjsko obmestje 26.

Kislo vodo

in vino razpošilja

A. Oset, p. Guštanj, Koroško.

Razširjajte Vaše glasilo „MIR“!

V zalogi Družbe sv. Mohorja v Celovcu

je nanovo izšla knjiga:

Kristusovo življenje in smrt v premissljevanih in molitvah.

Poleg Gašparja Erharda za Slovence priredil Štefan Kociančič.

Dva dela, druga izdaja.

Cena: Mehko vez. K 8'—, za družnike K 6'—, po pošti franko K 1'20 več. — V dva dela trdo vez. z usnjatim hrbtom K 13'20, za družnike K 9'90, po pošti franko K 1'20 več.

Miši — podgane — stenice — ščurki.

Izdelovanje in razpošiljatev preizkušene radikalno učinkovega uničevalnega sredstva, za katero dohajajo vsak dan zahvalna pisma. Za podgane in miši K 5'—; za ščurke K 4'50; tinktura za stenice 2 K; uničevalec moljev K 2'—; prašek proti mrčesom K 1'50 in K 3'—; sem spadajoči razpraševalec K 1'20; tinktura proti ušem pri ljudeh K 1'20; mazilo za uši pri živini K 1'50; prašek za uši v obleki in perilu 2 K; tinkt. za bolhe pri pseh K 1'20; tinkt. proti mrčesu na sadnju in zelenjadi (unič. rastlin) 3 K. Pošilja po povzetju Zavod za pokončavanje mrčesa M. Jünker, Zagreb 16, Petrinjska ulica 3.

Framydol je sredstvo za pomlajenje las, ki rdeče, svetle in sive lase in brade za trajno temno porbarva. 1 steklenica s poštnino vred K 3'25.

Rydyol je rožnata voda, ki pordeči blede lica. Učinek je čudovit. 1 steklenica s poštnino vred K 2'45. — Povzetje 45 h več. — Naslov za naročila:

Jan. Grollich, drožerija pri angelu, Brno 638, Morava.

Hranilno in posojilno društvo v Celovcu

Pavličeva
ulica
št. 7.

uraduje vsak dan, izvzemši nedelje in praznike, od 10. do 12. ure dopoldne.

Varno naložen denar; najugodnejši kredit za posestnike.

Pavličeva
ulica
št. 7.